

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Dodatok č. 1

ktorým sa mení a dopĺňa

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ZÁKLADNÉ VZDELÁVANIE
schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom
2023/831:7-A2140 s platnosťou od 1. 9. 2023

SCHVÁLILO

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa
10. 10. 2023 pod číslom 2023/10619:9-C2140 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho
programu pre základné vzdelávanie s účinnosťou od 10. 10. 2023.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR podľa § 6 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“)

V štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie:

a) V kapitole „Forma výchovy a vzdelávania“ poznámka 6 pod čiarou znie: “ § 2 písm. j), § 2 písm. p), § 7a, § 94 ods. 1 písm. b) druhý bod, § 103 ods. 2 a ods. 9 písm. i) zákona č. 245/2008 Z. z.“

b) Kapitola „7 Vzdelávacie štandardy“ **znie:** „Vzdelávacie štandardy obsahujú širší súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a postojov, ktoré má žiak preukázať na konci každého cyklu v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na:

- **Výkonové štandardy**, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania a určujú optimálnu úroveň zručností a postojov, ktoré má žiak nadobudnúť. Výkonové štandardy majú rozdielne vlastnosti. Niektoré rastú počas všetkých troch vzdelávacích cyklov, tie majú kvalitatívne gradačný a kumulatívny charakter. Iné sa dajú definitívne dosiahnuť v rámci jedného alebo dvoch cyklov alebo sa kumulatívne pridávajú ako nové v rámci jednotlivých cyklov.

- **Obsahové štandardy** určujú okruhy činností, témy, pojmy a fakty, ktoré predstavujú obsahy vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu. Za obsahový štandard sa považuje nielen vecný obsah vzdelávania (fakty, pojmy, vzťahy alebo procesy), ale aj aktivity, postupy, činnosti, ktoré sú súčasťou osvojovania obsahov a výrazne napomáhajú k dosahovaniu výkonových štandardov. Pojmy a činnosti ako jednotky obsahového štandardu môžu mať v jednotlivých vzdelávacích oblastiach rôzne pomerné zastúpenie.

Úroveň vzdelávacích štandardov je nastavená tak, aby umožňovala žiakovi pokračovať vo vzdelávaní na strednej škole s perspektívou jeho ukončenia maturitnou skúškou a možnosťou pokračovania v štúdiu na vysokej škole. Zároveň je východiskom pri tvorbe učebných osnov školského vzdelávacieho programu a určenia formy prijímacej skúšky, jej obsahu a rozsahu. Okrem vzdelávacích štandardov obsahuje štátny vzdelávací program aj minimálny učebný výstup pre jednotlivé vzdelávacie oblasti. **Minimálny učebný výstup** predstavuje takú kvalitatívnu úroveň dosahovaných vedomostí, zručností a postojov žiakov, ktorá im umožňuje získať príslušný stupeň vzdelania a uchádzať sa o pokračovanie vo vzdelávaní na strednej škole a zároveň určuje dolnú hranicu pri hodnotení, ktorá tomuto zodpovedá.

V učebných osnovách školského vzdelávacieho programu škola rozdelí obsah vzdelávania (obsahový štandard) jednotlivých vzdelávacích oblastí do vyučovacích predmetov a do jednotlivých ročníkov v rámci cyklu v súlade s učebným plánom školy.

Charakteristiky, vzdelávacie štandardy a minimálny učebný výstup jednotlivých vzdelávacích oblastí sú súčasťou príloh tohto štátneho vzdelávacieho programu.“

c) V kapitolách „8.1 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským“, „8.2 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny“, „8.3 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny“ sa **dopĺňa** na koniec **poznámka** v časti „Všeobecná časť“, ktorá znie: „Škola môže poskytovať vzdelávanie v úvodnom ročníku pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a pre žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa¹⁵. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v úvodnom ročníku je 20 hodín.

Poznámka 15 pod čiarou znie: § 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.

d) Kapitola „10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania“ **znie:** „Pri výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo žiaka s nadaním, v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, je nutné zohľadniť všetky jeho individuálne potreby pri prekonávaní prekážok a bariér, ktorým pri vzdelávaní čelí pri dosahovaní svojho plného potenciálu alebo pri využívaní svojich práv sú vzdelávaní na rovnocennom základe s ostatnými žiakmi.

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka zabezpečuje rovnocenný, primeraný a efektívny prístup pri učení, v účasti na výchove a vzdelávaní spolu s ostatnými žiakmi školy, pri všetkých činnostiach kolektívu triedy, pri ktorých je to možné. Žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované zdravotné znevýhodnenie alebo nadanie, môže mať zároveň poskytnuté podporné opatrenia podľa vyjadrenia pedagogického zamestnanca školy, odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť podľa písomného vyjadrenia riaditeľa školy, okrem prípadov, ak nemá personálne, priestorové, materiálno-technické alebo finančné podmienky v navrhovanom rozsahu a nemá možnosť ich zabezpečiť.

10.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva spolu s ostatnými žiakmi v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania¹³.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa do školy prijíma rozhodnutím riaditeľa školy na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ktorej súčasťou je správa z diagnostického vyšetrenia zariadenia poradenstva a prevencie, ktorá obsahuje návrh podporného opatrenie¹⁴.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa môže vzdelávať aj v špeciálnej triede základnej školy alebo v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením¹⁵.

Školský vzdelávací program školy a výchovný program školského zariadenia je vypracovaný v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, so zákazom diskriminácie a zákazom segregácie podľa osobitných predpisov¹⁶.

V školskom vzdelávacom programe môže škola definovať podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami¹⁷, ako:

- spoluprácu členov školského podporného tímu, pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- špecifiká organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je dôležité zabezpečiť spoluprácu so školským podporným tímom, zariadením poradenstva a prevencie a so zákonnými zástupcami žiaka.

Žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy, ktorú navštevuje. Ak žiakovi so zdravotným znevýhodnením jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu, a ani podľa príslušného vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracuje na základe odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie a po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odbornými zamestnancami školy; ak ide o žiaka najmenej v piatom

ročníku, aj po konzultácii s týmto žiakom. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je možné vychádzať zo vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka¹⁹.

Individuálny vzdelávací program žiaka možno priebežne počas školského roka upravovať tak, aby zohľadňoval aktuálne potreby žiaka.

Ak žiak, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, plní školskú dochádzku osobitným spôsobom formou individuálneho vzdelávania²⁰, zabezpečuje škola v maximálnej možnej miere podmienky pre jeho vzdelávanie v súlade s vyjadrením všeobecného lekára pre deti a dorast alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Žiak, ktorý bol oslobodený od vzdelávania vo vyučovacom predmete alebo jeho časti²¹, môže využívať tieto vyučovacie hodiny na posilnenie výučby iného vyučovacieho predmetu alebo špecifickú pedagogickú a odbornú podporu a intervenciu v súlade s odporúčením zariadenia poradenstva a prevencie.

Žiak so zdravotným znevýhodnením môže mať namiesto vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova vyučovacím predmet zdravotná telesná výchova, ktorý je špecifickou formou telesnej a športovej výchovy.²²

Pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nepokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania a nie je u nich predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy, možno zriadiť úvodný ročník¹⁸.

10.2 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelerovaný kognitívny vývin) a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchrónny vývin).

Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, a ani podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka (ak ide o žiaka najmenej v piatom ročníku, aj po konzultácii s týmto žiakom) pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Individuálny vzdelávací program obsahuje podporné opatrenia¹⁴ na základe vyjadrenia pedagogického zamestnanca, odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie. a Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je možné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním²³. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú

pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je úlohou školy zabezpečiť žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s učiteľom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so školským trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobnosti a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a seba prijatiu;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.“

Poznámka 13 pod čiarou znie: „§ 2 písm. ag) a § 3 písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 14 pod čiarou znie: „§ 145a, § 145b a § 61 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 15 pod čiarou znie: „§ 97 zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 16 pod čiarou znie: „§ 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 17 pod čiarou znie: „§ 7 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 18 pod čiarou znie: „§ 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 19 pod čiarou znie: „§ 7a ods. 1 vyhlášky č. 223/2022 Z. z.“

Poznámka 20 pod čiarou znie: „§ 24 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 21 pod čiarou znie: „§ 31 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka 22 pod čiarou znie: „§ 7 ods. 4 vyhlášky č. 223/2022 Z. z.“

Poznámka 23 pod čiarou znie: „Vzdelávací program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je zverejnený na webovom sídle Národného inštitútu vzdelávania a mládeže.“

e) Text kapitoly „Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov“ **sa dopĺňa textom** „Jazyková podpora vo forme jazykového kurzu môže byť podľa podmienok školy poskytnutá žiakovi – cudzincovi aj formou individuálneho vzdelávacieho programu na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie²⁵. V rámci individuálneho vzdelávacieho programu na základe jazykovej diagnostiky škola upraví žiakovi vzdelávací program nahradením časti programu vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra, ak ide o žiaka, ktorý sa vzdeláva na škole s vyučovacím jazykom maďarským (okrem žiaka prvého ročníka), vzdelávacím programom jazykového kurzu podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk.“

Poznámka 25 pod čiarou znie: „Podľa § 7a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.“

f) V kapitole „Záverečné ustanovenia“ **sa text:** „Podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“), schváleného dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140“ **nahrádza textom:** „Podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“), schváleného dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 v znení jeho dodatkov“.

g) Text časti „Charakteristika“ vzdelávacích štandardov pre „slovenský jazyk ako druhý jazyk“: „Slovenský jazyk ako druhý jazyk má poskytnúť žiakom základnú jazykovú podporu pri osvojovaní si slovenského jazyka a je primárne určený pre žiakov – deti cudzincov¹ a žiakov po ukončení osobitného spôsobu plnenia povinnej školskej dochádzky mimo územia Slovenskej republiky², ktorí nedostatočne ovládajú slovenský jazyk.“ **sa nahrádza textom:** „Slovenský jazyk ako druhý jazyk má poskytnúť žiakom základnú jazykovú podporu pri osvojovaní si slovenského jazyka a je primárne určený pre žiakov – deti cudzincov¹, žiakov po ukončení osobitného spôsobu plnenia povinnej školskej dochádzky mimo územia Slovenskej republiky², ktorí nedostatočne ovládajú slovenský jazyk a pre žiakov ako súčasť podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy s vyučovacím jazykom slovenským³.

Poznámka 3 pod čiarou znie: „§ 145a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov“

h) Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí/vyučovacích predmetov **sa dopĺňajú** o minimálny učebný výstup (Príloha č. 1)